

PATOLOGIJA

1.) Opredeli patologijo in patološko fiziologijo!

Patologija je veda o boleznih in preiskuje spremembe v zgradbi in delovanju celic, tkiv, organov. Patološka fiziologija pa raziskuje spremenjene fiziološke procese organizma.

2.) Kakšna dela opravljajo patologi?

Raziskuje bolezni, opazuje spremembe celic in tkiv, diagnosticira in sodeluje pri terapiji.

3.) Opiši metode dela v patologiji!

Obdukcija (patolog ugotovi vzrok smrti), citološki pregled (opazuje spremembe na celicah, preiskavo dela z brisom), histološki pregled (mikroskopski pregled tkiv in organov), molekularno diagnostične metode (odkrivanje struktur genov in genetskih sprememb).

4.) Definiraj pojem normalnega ter pojem zdravja in bolezni!

Pojem normalnega – (pr.: krvni sladkor) so povprečne vrednosti skupine ljudi.

Zdravje – stanje popolne fizične, duševne in socialne blaginje.

Bolezen – organske, funkcijske in duševne spremembe, ki presegajo fiziološka nihanja.

5.) Kaj je patogeneza neke bolezni in jo opiši!

Opisuje celoten razvoj bolezni – od vstopa povzročitelja v telo do ozdravitve ali zapletov.

Povzročitelj → subklinično obdobje (širjenje povzročitelja po telesu) → poškodba (lezija) → ozdravitev (restitutio ad integrum) → posledice (sekvele, npr.: brazgotina po gnojenju) → zaplet (komplikacija, kot gripa – pljučnica).

6.) Kako opišemo poškodbo, posledico, zaplet in ozdravitev?

Poškodba – sprememba v zgradbi tkiv zaradi bolezni. Posledica – brazgotina. Zaplet – nova bolezen. Ozdravitev – vzpostavitev prejšnjega stanja.

7.) Kakšna je razlika med akutnim in kroničnim obolenjem?

Akutno – (gripa), pojavi se nenadoma, znaki so močno izraženi, kraja kratek čas.

Kronično – (revma), ne pojavi se nenadoma, znaki so blagi, traja vse življenje

8.) Opiši razliko med simptomi in znaki!

Simptomi – spremembe, ki jih bolnik sam čuti in jih mi ne vidimo. Glavobol, slabo počutje...

Znaki – spremembe vidimo. Povišana temperatura, bledica, povišan pulz...

9.) Kaj pomeni etiologija neke bolezni; navedi vsak 4 zunanje vzroke bolezni!

Etiologija – veda, ki se ukvarja z vzroki bolezni. Fizični, kemični, bakterije, glivice, psihični pritiski okolja.

10.) Kaj je višinska bolezen in znaki?

Nastane ob preveliki spremembi nadmorske višine. Znaki: vrtoglavica, zaspanost, glavobol, slabost, nekateri bruhamo...

11.) *Komplikacije višinske bolezni?*

Pljučni edem – nabiranje vode v pljučih, zelo težko dihanje, bolečina za prsnico

Možganski edem – zbiranje vode v možganih, glavobol, bruhanje, motnje gibanja, nezavest

12.) *Preventiva višinske bolezni?*

Aklimatizacija – telo se privadi na življenje v višinah, če smo dalj časa tam. V kostnem mozgu začne nastajati več eritrocitov kar kompenzira pomanjkanje kisika v zraku.

13.) *Navedi 4 učinke UV žarkov!*

UV tipa A - Rjava pigmentacija kože, možnost nastanka raka... Okensko steklo prepušča te žarke.

UV tipa B – Voda prepuščata uv B

UV tipa C – ne predejo do nas, zadrži jih atmosfera

14.) *Kakšna je razlika med genom in kromosomom?*

Gen – enota dedne zasnove

Kromosom – nosilec genov

15.) *Kaj je kariotip?*

Služi za ugotavljanje in opazovanje odstopanj od normalnega stanja, ki lahko privedejo do razvoja določenih dednih bolezni.

16.) *Opiši Dawnov sindrom (ali trisomija 21), kako izgleda otrok in kakšna je terapija? Pri katerih ženskah se rojevajo takšni otroci?*

Bolnik ima 3 kromosome na 21 mestu, torej ima 47 kromosomov. Sprememba nastane zaradi napačnega poteka meioze. Otrok je manj inteligenten, nizka rast, kratke in odebeljene okončine. Rojevajo ženske po 35 letu.

17.) *Kaj je fenilketonurija?*

Gensko pogojena bolezen presnove. Tukaj ni encima, ki bi pretvarjal fenilketon. *TESTIRANJE:* Guthrieov test – kapljico krvi odvzamemo novorojenčku. *TERAPIJA:* dieta.

18.) *Kaj je albinizem in kako nastane, zakaj je nevaren?*

Oseba nima pigmenta melanina, zato imajo zelo belo kožo, rdeče oči. Občutljivi so na sončno svetlobo, lahko nastane rdečina, vnetje kože ali nastanek rakavih sprememb. *PREVENTIVA:* zaščita pred soncem!

19.) *Kaj je nekroza in kakšne so spremembe v jedru celice?*

Nekroza je odmrtnost celice, tkiva ali organa v celoti pri živem organizmu. Jedro celice je lahko zmanjšano (piknoza), razpad jedra v gruče (karioreksa), raztopitev jedra (karioliza).

20.) *Kaj je koagulacijska sprememba?*

Nastane zaradi prekinitve krvnega obtoka v tkivu – infarkt. Tkivo dalj časa ohrani svojo obliko ker so prizadeti celični encimi.

21.) *Kaj je gangrena in kako jo zdravimo?*

Je z gnilobnimi bakterijami okužena koagulacijska nekroza.

22.) Kaj je kazeozna (sirasta) nekroza?

Izgled tkiva je sirast. TBC – granulomi, kjer povzročitelj TBC celice ubije, a ostanejo nespremenjene še mesece. Je posebna oblika koagulacijske nekroze.

23.) Usoda nekroze?

VNETNI ODGOVOR OKOLICE : nastanek brazgotine. NASTANEK ULKUSA: (čir) nastane ulkus ki se lahko zazdravi z brazgotino. INKAPSULACIJA: nekrozo telo obda z vezivno ovojnico. KALCIFICIRA: v nekrozo se odlagajo kalcijeve soli. Spremeni se v CISTO: votlina s tekočo vsebino.

24.) Kaj je hiperemija, zakaj nastane? Znaki?

Je vdor krvi v vnetno tkivo zaradi vazodilatacije (razširitev žil). Znaki so: rdečina (rubor) in toplota (calor).

25.) Opiši fazo eksudacije:

Mediatorji vnetja povečajo propustnost kapilarne stene, beljakovine in tekočina iz kapilar prestopajo v tkivo. To je eksudacija, eksudant pa je vnetna tekočina.

26.) Kaj pomeni marginacija in migracija levkocitov?

Marginacija – levkociti se pomaknejo od sredine toka krvi ob žilno steno.

Migracija – levkociti se kopičijo v žarišču poškodbe.

27.) Naštej 3 splošne znake vnetja:

- a.) povečana telesna temperatura (pirogeni)
- b.) pospešena sedimentacija krvi
- c.) utrujenost, bolečine

28.) Kaj je absces, flegmona, gnoj in hemoragično vnetje?

Absces – lokalizirano gnojno vnetje

Flegmona – difuzno gnojno vnetje

Gnoj – mrtvi nevtrofilci požirajo bakterije

Hemoragično vnetje – kri, mehur